

at kunne udvikle sig saaledes, at de senere kunne indvare Bestyrelsen, idet saavel Hensynet til vor Industri i Almindelighed som til de i vedkommende Fabriker ihsætsatte Arbeidere maa opfordre til saavidt muligt at indgaa Medlæggelse af slige Fabriker. Mindst Betænklighebed i saa Henseende turde være fornøden lige over for saadanne Industrigrene, som her i Landet kun udøves af enkelte store Firmaer, idet saadanne lettere end andre ville have Gønge til at foretage de Forbedringer i Driften, der maatte udkræves for uden Bestyrelse at konkurrere med Ulandet, forsaavidt vedkommende Industrigren overhovedet eger sig til at drives her i Landet. Hertil kommer, at Saonet af indenlandsk Konkurrence sætter saadanne Firmaer i Stand til at tilvende sig den fulde Fordel af Bestyrelsen, og naar fra saadanne Firmaers Side Hensynet til deres Arbeidere gjøres gjældende, saa kan det, medens Firmaerne selv ere bleve rige, neppe paavises, at deres Arbeidernes Raar ere væsentlig bedre end hos andre humane Arbeidsgivere. Fremdeles kan Hensynet til Fabrikkerne ikke i samme Grad komme i Betragtning, naar Bestyrelsen bevirker en Fordyrelse af almindelige Livsfornødenheder, og særlig bliver det en Uretfærdighed at bevare Bestyrelsen for saadanne Artikler, som allerede ere stærkt fordyrede ved en høj Told paa Raastoffet eller en høj Produktionsafgift.

Spad der senere er fremkommet paa forskjellige Maade, har snarere maattet styrke end svække Overbevisningen om dette Standpunkts Rigtighed i dets Almindelighed. Lilliden til industrielle Foretagender hertilands kan ikke være afhængig af Bestyrelsens Bevarelse, da der, efterat Lovforslaget af 1871 var forelagt, og Betænkningen over samme var afgiven, er opstaaet flere meget betydelige Aktieselskaber til Overtagelse eller Anlæg af industrielle Foretagender netop i saadanne Retninger, hvor der fra Regjeringens og end mere fra Udvalgets Side var foreslaaet større Redskattelser i Bestyrelsestolden. Af de Fremstillinger, som ved slige Aktieselskabers Stiftelse offentlig gives i Prospektus eller ved Generalforsamlinger, og som finde Kapitalernes Tilslutning, tør man ogsaa slutte, at de paagjældende Industrigrenes Vilkaar og Udgifter hertilands ikke ere slet saa ugunstige, som de fremstilles i de Andragender og Skrivelser, der indløbe til et Toldudvalg.

Til nærmere Belysning af alle de herhen hørende Forhold havde det forrige Toldudvalg udtalt Omstet om Tilveiebringelsen af en almindelig dansk Industristatistik eller i alt Fald af saa vidt mulig fuldstændige Dplysninger om vor Industris Tilstand i det Hele og særlig om dens Udsvilling siden 1864. Efter denne Foranledning er der af det statistiske Bureau i Sommerens Løb udarbejdet en Oversigt over Fabrikkerne og de fabrikmæssig drevne Haandværk i Danmark i Aarene

1871 og 1872. I den Skrivelse til Finansministeriet, hvormed Bureauets Chef indleder denne Oversigt, gjøres gjældende, at Tilveiebringelsen af en fuldstændig Industristatistik er hartad umulig og ikke haves af noget Land. Spad den meddelte Oversigt angaar, beslager Bureauets Chef den Ufuldstændighed, som har maattet blive Følgen af den indbyrdes uoverensstemmende Maade, hvorpaa de fra Bureauet udsendte Spørgsmaal ere bleve opfattede og besvarede. Derhos fremhæver han, at Indberetningerne i Almindelighed kun indeholde Dplysning om Fabrikvirksomhedens Bestaafenhed, Antallet af Arbeidere og Tidspunktet for Virksomhedens Begyndelse eller Udvidelse, medens kun enkelte Fabrikere have givet Dplysninger om Produktionens Størrelse og Tilbels ogsaa om Arbeidslønner, hvortil der derfor ikke har kunnet tages Hensyn ved Oversigtens Udarbejdelse. Det var især Dplysninger om saadanne Forhold, samt det Hele om Vilkaarene for Produktionen, om Forholdet mellem de forskjellige Raastoffer, der bruges til samme, og lignende Punkter, der vilde have haft Betydning med Hensyn til Indførselstoldens Fastsættelse for Industrigrenene. Spad der nu er oplyst, indskrænker sig til Antallet af de forskellige Arter Fabrikker og fabrikmæssig drevne Haandværk i Kjøbenhavn, i Kjøbstæderne og paa Landet, de to sidste Grupper samlede hver for sig, fremdeles Antallet af faste og af temporære Arbeidere i hver Art Fabrikker i enhver af de tre nævnte Grupper; endvidere det Tidrum, hvori Fabrikkerne ere anlagte, og hvor mange Arbeidere der anvendes i de Fabrikker, som ere henholdsvis anlagte eller betydelig udvidede efter 1864. De vigtigste almindelige Dplysninger, som modtages igennem disse Oversigter, ere, at af Landets 1,400 Fabrikker med omtrent 30,000 Arbeidere er der kun 255, i hvilke Arbeidernes Antal er over 25, at Fjerdedelen af samtlige Anlæg, nemlig 374, ere etablerede siden 1864, og at fremdeles 231 ældre Fabrikker ere bleve betydelig udvidede siden det nævnte Aar. Vor Industri har saaledes unegtelig taget et betydeligt og glædeligt Opsving siden 1864. Da imidlertid netop i dette Aar de ved Toldloven af 4de Juli 1863 indførte, ikke ganske ringe Redskattelser i Bestyrelsestolden traadte i Kraft, og da Toldgrændsens Flytning maa antages at have udøvet en ikke ringe Indflydelse i denne Henseende, lader der sig af denne Omstændighed ikke med Sikkerhed udele Noget til Forsvar for Bestyrelsens Bibeholdelse.

Det er dog ligesom ifjor kun med Hensyn til nogle enkelte Artikler, at Udvalget eller dets Flertal mener at burde formindste Bestyrelsen yderligere end af Regjeringen foreslaaet, nemlig med Hensyn til uldne Bæver, Papper, raffineret Sukker, Spiritus, Margarin og Børllys. Paa den anden Side have ligesom ifjor nogle af Flertallets Medlemmer stillet Forslag om at gaa lempeligere frem med